

2023-07-26 Nr. NV-1907

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-1008(2) TAIS-23-9963(3)	DĖL VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2789 (toliau – Projektas)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-07-25	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys E. Pupinis iniciavo Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSĮ) pakeitimą, siekdamas išspręsti šias problemas:

- šiuo metu VSĮ ta **pati funkcija** – savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas – **nustatyta ir kaip savarankiškoji, ir kaip valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija**;

- šiuo metu VSĮ nustatyta, kad koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 21 metai, pabaigos, o tiems, kurie dėl ligos mokėsi su pertraukomis ir pateikė tokių pertraukų priežastį pagrindžiančius dokumentus, – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 23 metai, pabaigos) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas, yra **valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija**; šios funkcijos vykdymui savivaldybėms skiriama **valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija**, kurios lėšos panaudojamos išimtinai tik atitinkamos savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo – tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus (toliau – TBK) – pareigybei išlaikyti. Tačiau **kitos savivaldybių vykdomos pagalbos vaikui sistemos funkcijos yra savivaldybių savarankiškosios funkcijos**, todėl ši funkcija, būdama valstybine (valstybės perduota savivaldybėms), nedera su savivaldybėse funkcionuojančia pagalbos vaikui teikimo sistema.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektu siūloma pritarti Seimo nario E. Pupinio pateiktiems pasiūlymams:

- iš VSĮ 6 straipsnio išbraukti savarankiškąją funkciją „savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas; ši funkcija liktų nustatyta tik 7 VSĮ str., kaip valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija;

- papildyti VSĮ 6 straipsnį savarankiškąją funkciją „koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių <...> ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas“ ir atitinkamai išbraukti analogišką valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją iš VSĮ 7 straipsnio.

Siūloma Vyriausybės pozicija, kad vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas būtų valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija, yra pagrįsta ir tinkama, nes, panaikinus dviprasmybę, kai ta pati funkcija vertinama ir kaip savarankiškoji, ir kaip valstybinė, atsirastų teisinis aiškumas; bus aiškesnė savivaldybių funkcijų sistema ir savivaldybių atsakomybė už jos vykdymą, juolab, kad ši funkcija ir šiuo metu finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Siūlymas, kad koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių <...> ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas būtų savarankiškoji savivaldybių funkcija yra pagrįstas ir tai atitinka subsidarumo principą:

- pagal Vietos savivaldos įstatymą švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymas, prevencinių programų įgyvendinimas mokyklose, dalyvavimas vykdant vaiko teisių apsaugą, prevencinės pagalbos vaikui ir šeimai organizavimas, socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų veiklos užtikrinimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos. Siekiant, kad pagalbos vaikui sistema savivaldybėje būtų nuosekli ir veiksminga, tikslinga atsakomybę už minėtų funkcijų (veiklų) koordinavimą priskirti tam pačiam savivaldybių funkcijų savarankiškumo lygmeniui – savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- TBK jau ne pirmus metus dirba visose savivaldybėse, savivaldybės tinkamai užtikrina tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimą ir tai vykdyti gali savarankiškai;
- TBK yra savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas; sprendimą dėl šio valstybės tarnautojo pareiginės algos dydžio, jo didinimo (pvz., valstybės tarnautojo veiklą įvertinus labai gerai), kitų su valstybės tarnybos santykiais susijusių išmokų skyrimo priima savivaldybės administracijos direktorius, tačiau finansavimas šiems sprendimams įgyvendinti šiuo metu skiriamas iš valstybės biudžeto. Tokia praktika ydinga, nes sprendimai, nuo kurių priklauso finansavimo poreikis, ir sprendimai dėl lėšų skyrimo šiam poreikiui patenkinti priimami skirtinguose – vietos savivaldos ir valstybės – lygmenyse, todėl neužtikrinama jų dermė bei sukurama šių lėšų administravimo našta.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Remiantis Projekto rengėjų ir FM pateikta informacija, priėmus Įstatymą, koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių <...> ir vaiko atstovams pagal įstatymą funkcijai vykdyti numatoma skirti lėšų savivaldybėms ne kaip valstybės biudžeto specialią tikslinę dotaciją, bet savarankiškųjų funkcijų vykdymui.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas be pastabų suderintas su Finansų, Sveikatos ir Vidaus reikalų ministerijomis, patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabą. LRVK 2023 m. liepos 24 d. organizavo Švietimo, mokslo ir sporto, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Finansų, Vidaus reikalų ministerijų atstovų pasitarimą, kuriame buvo dar kartą aptartas Vyriausybės siūlymas, kad paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių <...> ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas taptų savarankiškąja savivaldybių funkcija ir šiam siūlymui buvo pritarta.

Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabų pateikta derinimo pažyma. LSA nepritaria :

- kad vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas taptų tik valstybine savivaldybių funkcija, nes taip, galimai, ribojamas savivaldybių savarankiškumas;
- kad paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių <...> ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas taptų savarankiškąja savivaldybių funkcija, nes finansavimo šaltinio pakeitimas neprisidės prie vieningo koordinuotai teikiamų paslaugų užtikrinimo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Dalia Masaitienė

Socialinės politikos grupė, patarėja